

26.07.2024

Arvamus Haljala tuuleparkide eriplaneeringu kohta

Haljala valla veebilehel oleva kaardirakenduse järgi on Kandle küla, Metsatuka kinnistu hoonestuse kaugus lähimast uuringualast B 753 m ja ca 920 m uuringualast A.

Esitan seisukohad eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta.

Tuulepargi rajamine mõjutab otseselt kohalikku elukeskkonda, mistõttu on oluline arvestada argumente selle halvenemise vältimiseks.

1. **Müra ja vibratsioon:** Tuulegeneraatorid tekitavad töötamisel pidevat müra, vibratsiooni ja pidevalt korduvate löökide heli labade möödumisel tuuliku tornist. Päeval ajal võib tuuliku tekitud müra jääda märkamatuks hajudes ümbritsevas, kuid öösel oleks see Metsatuka kinnistul väga selgelt kuuldav ja tugevalt tajutav. Pidev müra võib põhjustada unehäireid ja muid kaasnevaid tervisemuresid.
2. **Valgus:** Eriplaneeringu uuringuala A jääb Metsatuka kinnistust edelasse ja uuringuala B kagusse. See tähendab, et alade A ja B tuulikud tipukõrgusega 250 m tekitavad hommikust õhtuni Metsatuka kinnistu suunas varje. Lisaks tekib päikesepaistelistel ilmadega tuuliku töötamise ajal laba liikumisel päikese eest läbi pidevalt korduv varjutamine, mida inimene tajub tugevalt häiriva vilkumisena.
3. **Puhver kaugus:** Eriplaneeringu esialgses sobivusanalüüsis on aluseks võetud 750 m puhver eluhoonetest. Arvestades, et hajaasustusalal on kinnistud suuremad, siis ei ole õige võtta aluseks puhver kaugus kinnistul asuvatest eluhoonetest, vaid kinnistu piirist. Kinnistu territooriumi ei kasutata vaid hoonestusalal ja arvestada tuleb häiringute mõju kogu kinnistu piires. Metsatuka kinnistule on planeeritud hoonestus ka kinnistu lõunapoolses osas, mis võib siis jääda uuringualast B vaid ca 500 m kaugusele.
4. **Visuaalne häiring:** Suurte tuulikutega tuulikuparkide paiknemine vaid 750 m kaugusel Metsatuka kinnistu elamualast ja ca 500m kaugusel kinnistu piirist ei ole piisav. Igaüks võib ette kujutada, kui 500 m kaugusel asuvad tuulikud tipukõrgusega 250 m. Leian, et see on visuaalselt väga häiriv, mõjub ahistavalt ja võib tekitada ärevushäireid.

Isiklikult tunnen, et tuuleparkide toimimisega Metsatuka kinnistule nii lähedal kaasnev mõjutab oluliselt meie igapäevaelu ning puhkamisvõimet. Seetõttu leian, et tuuleparkide eriplaneeringu uuringualadele A ja B võimalike rajatavate tuuleparkide häiringud on Metsatuka kinnistu suhtes

ülemäära koormavad ja nende vähendamiseks tuleb tuulikud viia kaugemale, et **tuulikute kaugus minimaalselt 2 km Metsatuka kinnistu piirist**.

5. **Visuaalne häiring laiemalt:** Tuuleparkide ehitamine võib häirida kohalikke maastikke ja looduslikku ilu laiemalt, mis on oluline nii kohalikele elanikele kui ka külastajatele. Muutused maastikus võivad vähendada piirkonna atraktiivsust ja esteetikat ning mõjutada kohalike elanike elu kvaliteeti. Suurte tuulikutega tuuleparkide visuaalset häiringut laiemalt hetkel hinnata ei ole võimalik, sest tuulikute konkreetsed asukohad ei ole teada ja visualiseerivaid vaateid erinevatest kohtadest maastikul ei ole esitatud.

Uuringualad A ja B asuvad Võle-Vainupea-Kunda tee vahetus läheduses. Kuigi puudub teave tuuleparkide juurdesõiduteede kohta, võib arvata, et Võle-Vainupea-Kunda teelt algavad nende tuuleparkide juurdesõiduteed. Arvestades, et tuulikute detailid on väga suured ja nende veoks vajalikud transpordivahendid ja paigalduseks vajalik tõstetehnika väga rasked, tuleb rajada ka suured mahasõidud ja laiad teed tuulikute asukohtadesse. Praegu on Võle-Vainupea-Kunda tee vahelduvate metsade, looduslike rohumaade ja põldude vahel looklev miljööväärtuslik tee, millelt mahasõidud talude hoovidesse on loomulikud ja sobivad. Tähelepanu tuleb pöörata suurte tuulikutega tuuleparkide rajamiseks ja hooldamiseks vajalike suurte mahasõitude ja juurdesõiduteede sobivusele sellele maapiirkonnale omasesse kaunisse miljöösse. Siiski ei ole hetkel võimalik tuuleparkidega kaasneva teede võrgustikuga seonduvat võimalik hinnata, sest tuulikute ja vajalik teede võrgustiku konkreetsed asukohad ei ole teada.

6. **Mõju loomadele ja taimestikule:** Sõltuvalt KSH tulemustest saab hinnata mõju loomadele ja taimestikule.

Eraldi küsimus on, kas uuringualade (vähemalt A ja B) asukoha valik rohevõrgustiku tuumikalale Haljala valla üldplaneeringu järgi on olnud õige ja põhjendatud.

7. **Ehitusprotsess ja jäätmed:** Kõik varasemad punktid puudutavad juba valminud ja töötavate tuuleparkidega kaasnevaid mõjusid ja häiringuid, kuid tuuleparkide ehitamine ja hooldamine on ka seotud keskkonnaprobleemidega, sealhulgas ehitusprotsesside ajal tekkiva mõju ja saaste ning tuulikute eluea lõppedes tekkivate jäätmetega. Sellega seonduvat ei ole võimalik hetkel hinnata, sest tuulikute ja vajaliku taristu konkreetsed asukohad ei ole teada.

Palun Haljala valla tuuleparkide eriplaneeringu menetluse käigus eelpooltooduga arvestada.

Lugupidamisega

Aivo Kuldmäe

Metsatuka

Kandle küla

Haljala vald